

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0219

Zpráva Komise o Bosně a Hercegovině za rok 2025

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. června 2026 o zprávě Komise o Bosně a Hercegovině za rok 2025 (2025/2251(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Dohodu o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Bosnou a Hercegovinou na straně druhé¹, která vstoupila v platnost dne 1. června 2015,
- s ohledem na Všeobecnou rámcovou dohodu o míru v Bosně a Hercegovině, která byla parafována dne 21. listopadu 1995 v Daytonu a podepsána dne 14. prosince 1995 v Paříži (Daytonská mírová dohoda),
- s ohledem na závěry předsednictví přijaté na zasedání Evropské rady v Kodani konaném ve dnech 21.-22. června 1993, kterými byla stanovena kodaňská kritéria,
- s ohledem na žádost Bosny a Hercegoviny o členství v EU podanou dne 15. února 2016,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. května 2019 nazvané „Stanovisko Komise k žádosti Bosny a Hercegoviny o členství v Evropské unii“ (COM(2019)0261),
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 15. prosince 2022, kterými byl Bosně a Hercegovině udělen status kandidátské země EU,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 22. března 2024 a na rozhodnutí zahájit přístupová jednání s Bosnou a Hercegovinou,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1529 ze dne 15. září 2021, kterým se zřizuje Nástroj

¹ Úř. věst. L 164, 30.6.2015, s. 2, ELI:
http://data.europa.eu/eli/agree_international/2015/997/oj.

předvstupní pomoci (NPP III)²,

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1449 ze dne 14. května 2024 o zřízení nástroje pro reformy a růst pro země západního Balkánu³,
- s ohledem na prohlášení ze summitu EU a zemí západního Balkánu konaného dne 21. června 2003 v Soluni,
- s ohledem na Záhřebské prohlášení přijaté na summitu EU a zemí západního Balkánu konaném dne 6. května 2020 v Záhřebu, které znovu potvrdilo společné priority, včetně vyhlídky regionu na členství v EU, posílení demokracie, právního státu a základních práv a potřebu inkluzivních politických procesů a vzájemného usmíření,
- s ohledem na prohlášení přijaté na summitu EU a zemí západního Balkánu dne 17. prosince 2025 v Bruselu,
- s ohledem na závěry předsednictví Rady ze dne 16. prosince 2025 o rozšíření,
- s ohledem na berlínský proces zahájený dne 28. srpna 2014,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. října 2020 nazvané „Hospodářský a investiční plán pro západní Balkán“ (COM(2020)0641),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. listopadu 2023 nazvané „Nový plán růstu pro západní Balkán“ (COM(2023)0691),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. března 2024 o předvstupních reformách a přezkumech předvstupní politiky (COM(2024)0146),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 4. listopadu 2025 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2025“ (COM(2025)0690) a na doprovodný pracovní dokument útvarů Komise nazvaný „Zpráva o Bosně a Hercegovině za rok 2025“ (SWD(2025)0751),
- s ohledem na přehled a hodnocení země, které provedla Komise dne 2. června 2025 a zaměřila se v něm na program Bosny a Hercegoviny v oblasti hospodářských reforem, a na společné závěry ze zasedání v rámci hospodářského a finančního dialogu s regionálními partnery, které proběhlo dne 13. května 2025,
- s ohledem na páté zasedání Rady stabilizace a přidružení EU – Bosna a Hercegovina, které se konalo dne 19. července 2023, a na osmé zasedání Výboru pro stabilizaci a přidružení EU – Bosna

² Úř. věst. L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj>.

³ Úř. věst. L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj>.

- a Hercegovina, které proběhlo dne 11. září 2025,
- s ohledem na výsledky sedmé a osmé schůze Parlamentního výboru pro stabilizaci a přidružení EU-Bosna a Hercegovina, které se konaly ve dnech 17. a 18. září 2025 a 11. a 12. března 2026,
 - s ohledem na odbornou zprávu o otázkách právního státu v Bosně a Hercegovině ze dne 5. prosince 2019,
 - s ohledem na zprávy vysokého představitele pro provádění mírové dohody v Bosně a Hercegovině předložené generálnímu tajemníkovi OSN dne 6. května 2025 (67. zpráva) a 31. října 2025 (68. zpráva),
 - s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN 2795 (2025) ze dne 31. října 2025, kterou se prodlužuje mandát sil pod vedením EU v Bosně a Hercegovině (EUFOR) do 31. října 2026,
 - s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN 78/282 ze dne 23. května 2024, již byl 11. červenec vyhlášen Mezinárodním dnem reflexe a připomínání genocidy v Srebrenici v roce 1995,
 - s ohledem na ústavu Bosny a Hercegoviny,
 - s ohledem na články 21 a 22 Listiny základních práv Evropské unie,
 - s ohledem na rezoluce UNESCO o právu na vzdělání v mateřském jazyce,
 - s ohledem na své doporučení ze dne 17. ledna 2024 Radě, Komisi a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku týkající se úlohy preventivní diplomacie při řešení přetrvávajících konfliktů po celém světě – promarněné příležitosti, nebo změny pro budoucnost,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 11. března 2026 o strategii rozšiřování EU⁴,
 - s ohledem na svá předchozí usnesení o Bosně a Hercegovině,
 - s ohledem na článek 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A10-0165/2026),
- A. vzhledem k tomu, že Bosna a Hercegovina je kandidátskou zemí, která usiluje o euroatlantickou integraci v zájmu udržitelného míru, demokracie a dlouhodobé prosperity; vzhledem k tomu, že podle nedávných průzkumů veřejného mínění je 70 % občanů Bosny a Hercegoviny pro členství v EU;
- B. vzhledem k tomu, že ruská útočná válka proti Ukrajině zhoršila

⁴ Přijaté texty, P10_TA(2026)0077.

bezpečnostní situaci v Evropě a ještě více upozornila na strategické postavení zemí západního Balkánu v evropské bezpečnostní architektuře; vzhledem k tomu, že Bosna a Hercegovina má úzké vztahy s NATO;

- C. vzhledem k tomu, že každá kandidátská země je při plnění zavedených kodaňských kritérií posuzována podle vlastních zásluh;
- D. vzhledem k tomu, že proces rozšíření je mírový projekt, který vyžaduje funkční, demokratickou a mnohonárodnostní Bosnu a Hercegovinu, v níž všichni občané požívají rovných práv a příležitostí; vzhledem k tomu, že pokračující blokování a separatistická rétorika tento cíl a evropskou perspektivu celé země ohrožují;
- E. vzhledem k tomu, že pozitivní dopady rozšíření mohou zejména pomoci Bosně a Hercegovině překonat její dlouhodobé vnitřní problémy;
- F. vzhledem k tomu, že EU zůstává hlavním politickým a hospodářským partnerem zemí západního Balkánu; vzhledem k tomu, že EU je i nadále největším obchodním a investičním partnerem Bosny a Hercegoviny;
- G. vzhledem k tomu, že Bosna a Hercegovina je stále pod mezinárodním dohledem, který byl ustaven Daytonskou mírovou dohodou, jež ukončila probíhající nepřátelské akce, položila základy pro mír v zemi a dodnes je základem institucionálního uspořádání Bosny a Hercegoviny a byla koncipována jako záruka rovnosti jejich tří konstitutivních národů;
- H. vzhledem k tomu, že k zajištění a posílení míru dosaženého prostřednictvím Daytonské mírové dohody a k tomu, aby se Bosna a Hercegovina mohla stát plnohodnotným a fungujícím členem EU, je zapotřebí přejít do další fáze ústavního uspořádání po Daytonské dohodě, které posílí jednotu v této mnohonárodnostní zemi a zajistí plná práva a odpovědnost za rozhodovací proces pouze jejím občanům;
- I. vzhledem k tomu, že podle Strategického kompasu je v zájmu bezpečnosti a stability Bosny a Hercegoviny obzvláště důležité podporovat její svrchovanost, jednotu a územní celistvost;
- J. vzhledem k tomu, že Bosna a Hercegovina je mnohonárodnostní stát, na jehož území společně po staletí žily různé náboženské a etnické skupiny v prostředí tolerance a vzájemného respektu; vzhledem k tomu, že jazyková a kulturní rozmanitost je jednou ze základních zásad EU;
- K. vzhledem k tomu, že počátkem února 2026 navštívil Milorad Dodik Spojené státy a setkal se s vysokými představiteli USA; vzhledem k

tomu, že několik členů správy entity Republika srbská bylo vyškrtáno ze sankčního seznamu USA; vzhledem k tomu, že entita Republika srbská si najala zahraniční lobbistické firmy a cílem těchto smluvních ujednání je údajně zajistit mezinárodní podporu pro separatistické cíle ohledně statusu entity Republika srbská v rámci Bosny a Hercegoviny;

Odhodlání přistoupit k EU

1. znovu důrazně potvrzuje, že podporuje přistoupení Bosny a Hercegoviny k EU na základě jednoty, svrchovanosti a územní celistvosti; připomíná, že pokrok je založen na zásluhách, vyžaduje provádění trvalých a věrohodných reforem, jejichž cílem je splnit kodaňská kritéria, chránit demokratické instituce, zaručit demokracii, chránit právní stát, bojovat proti korupci a organizované trestné činnosti a zajistit dodržování základních práv a zákaz diskriminace všech občanů, včetně konstitutivních národů, bez ohledu na etnickou, náboženskou nebo jinou příslušnost;
2. znovu potvrzuje významnou roli Bosny a Hercegoviny na západním Balkáně; vyzývá Komisi, aby mobilizovala nezbytné diplomatické, politické a kulturní nástroje k posílení strategických partnerství Bosny a Hercegoviny s EU a k podpoře regionální integrace, a přitom plně respektovala svrchovanost a mezinárodní spolupráci;
3. zdůrazňuje, že při posuzování pokroku této země oproti přístupovým kritériím musí být EU náročná a spravedlivá;
4. podporuje postupnou integraci Bosny a Hercegoviny do vybraných politik a programů EU na základě pokroku v reformách ještě předtím, než dojde k jejímu řádnému členství; je přesvědčen, že tato postupná integrace přinese občanům Bosny a Hercegoviny hmatatelné výhody, posílí jejich důvěru v proces přistoupení k EU a bude nezvratným impulsem k plnému členství;
5. naléhavě vyzývá politické představitele Bosny a Hercegoviny, aby obnovili a znovu potvrdili svůj závazek směřovat ke strategickému cíli přistoupení k EU a provedli dlouho odkládané, nezbytné reformy a kroky stanovené Komisí, a to věrohodně, zásadně a včas, bez dalších odkladů nebo politických překážek, a zároveň zajistili, aby snahy o přistoupení přispěly k politické soudržnosti a neprohlubovaly vnitřní rozpory, aby bylo možno zahájit přístupová jednání, jakmile budou věrohodně splněny nezbytné podmínky;
6. vyzývá k ukončení obstrukcí, politicky motivovaného využívání veta ze strany entit, kontraproduktivní rétoriky a snah o narušení jednoty, které brání pokroku a odvádějí pozornost od reforem souvisejících se vstupem do EU; vybízí všechny vedoucí představitele, aby se konstruktivně zapojili, naplnili ambice občanů a překonali stávající patovou situaci; zdůrazňuje však, že pokrok v procesu přistoupení Bosny a Hercegoviny k EU v konečném důsledku závisí na politické

vůli a odpovědnosti orgánů na všech úrovních správy; připomíná, že političtí představitelé v Bosně a Hercegovině již v minulosti prokázali svou schopnost dosáhnout konsensu a provést klíčové reformy;

7. zdůrazňuje klíčovou úlohu Parlamentního shromáždění Bosny a Hercegoviny v procesu přistoupení; vybízí jej, aby upřednostňovalo reformy související s EU a zapojilo se do konstruktivního dialogu s cílem zajistit účinný a nerušený legislativní proces; je hluboce šokován a znepokojen politicky motivovanými obstrukcemi a opakovaným blokováním, které významně brání fungování zákonodárných orgánů na státní úrovni a zpožďují přijímání právních předpisů požadovaných EU; vyzývá k přijetí zákona o Vysoké radě pro soudnictví a státní zastupitelství Bosny a Hercegoviny a zákona o soudech, a to s náležitým ohledem na doporučení Benátské komise a na základě smysluplného a inkluzivního procesu veřejných konzultací, a také v souladu s evropskými standardy;
8. zdůrazňuje, že v kandidátských zemích se složitým ústavním uspořádáním, jako je Bosna a Hercegovina, nesmí být klíčové reformy ovlivňující fungování, nezávislost a pravomoci státních institucí uspěšány nebo zneužívány k politickým cílům; zdůrazňuje, že zrychlené postupy nebo tlak na dodržení politických lhůt nesmí ohrožovat právní kvalitu, institucionální integritu nebo ústavní rozdělení pravomocí; zdůrazňuje, že reformy, které snižují efektivitu centrálních institucí, nelze považovat za pokrok na cestě k členství v EU;
9. vyzývá Radu ministrů Bosny a Hercegoviny, aby urychleně jmenovala hlavního vyjednavatele pro přístupová jednání Bosny a Hercegoviny v souladu s nedávnými rozhodnutími Ústavního soudu Bosny a Hercegoviny a při plném respektování ústavních pravomocí a právního řádu Bosny a Hercegoviny; vybízí orgány Bosny a Hercegoviny, aby koordinovaly na všech úrovních v zájmu harmonizace s *acquis* EU;
10. vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby před vytvořením domácího rámce pro přístupová jednání s EU přezkoumala rozhodnutí o systému koordinace procesu evropské integrace tak, aby zajistila funkčnější, efektivnější, transparentnější a odpovědnější systém, mimo jiné sladěním hlasovacích práv s ústavními pravomocemi, zavedením mechanismů odpovědnosti a jasných kritérií pro jmenování a přijetím národního programu pro přijetí *acquis* nebo ekvivalentního integračního programu jako plánu pro proces přistoupení;
11. vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby zajistily, že vytvoření vnitrostátního rámce pro přístupová jednání bude transparentní a inkluzivní a bude zahrnovat smysluplné mechanismy pro dialog s občanskou společností a sociálními partnery;

12. vyjadřuje politování nad pokračujícími politickými rozpory a nenávistnými verbálními projevy, včetně podněcování k etnické, náboženské a rasové nesnášenlivosti, nad popíráním genocidy a dalších válečných zločinů, nad glorifikací válečných zločinců, separatistickým úsilím ze strany vedení entity Republika srbská a zmocňováním se státu, což i desetiletí po válce podkopává důvěru veřejnosti, urychluje odliv mozků a paralyzuje zemi;
13. bere na vědomí rozhodnutí shromáždění entity Republika srbská zrušit zákony, které Ústavní soud Bosny a Hercegoviny shledal protiústavními; odsuzuje pokračující štvavou a hanlivou rétoriku a separatistické politiky, které uplatňuje formální i faktické vedení entity Republika srbská, nepřátelské chování veřejných činitelů vůči vysoce postaveným veřejným činitelům, organizacím občanské společnosti, politické opozici a dalším nezávislým hlasům ve společnosti, jakož i oslavy tzv. Dne Republiky srbské, které oslabují Bosnu a Hercegovinu a podkopávají její cestu k přistoupení a jsou přímým porušením Daytonské mírové dohody;
14. odsuzuje pokračující spolupráci orgánů entity Republika srbská s ruskými úředníky a sankcionovanými subjekty a poukazuje na rizika pro bezpečnost a stabilitu Bosny a Hercegoviny; naléhavě vyzývá všechny politické aktéry entity Republika srbská, aby se konstruktivně zapojili do činnosti státních institucí a upřednostňovali reformy nezbytné pro evropskou cestu Bosny a Hercegoviny; důrazně odsuzuje veškeré lobbistické snahy vlády entity Republika srbská, jejichž cílem je zajistit mezinárodní podporu pro její odtržení nebo zpochybnit mandát vysokého představitele, neboť tyto akce jsou v přímém rozporu s ústavou Bosny a Hercegoviny a se svrchovaností, územní celistvostí a evropskou cestou země;
15. vyzývá Radu a Komisi, aby zvážily všechny dostupné nástroje, včetně cílených omezujících opatření v rámci stávajícího sankčního rámce EU pro Bosnu a Hercegovinu a jeho postupného obnovování, vůči osobám odpovědným za závažné a trvalé bránění demokratickým institucím, reformnímu procesu, územní celistvosti a procesu integrace do EU; zdůrazňuje, že tato opatření musejí být přiměřená, vratná a navržená tak, aby neměla dopad na obyvatelstvo;
16. vybízí Komisi, aby se více angažovala přímo na místě s cílem podpořit dialog, budovat důvěru a pokročit v regionální integraci;
17. vítá skutečnost, že Bosna a Hercegovina nadále postupuje v plném souladu se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU, včetně sankcí přijatých v reakci na ruskou útočnou válku proti Ukrajině, a naléhavě vyzývá k účinnému provádění a prosazování těchto sankcí všemi politickými aktéry; vítá pokračující účast Bosny a Hercegoviny v operacích EU zaměřených na řešení krizí;

18. vítá jednomyslné přijetí programu reforem Bosny a Hercegoviny na rok 2025 Radou ministrů Bosny a Hercegoviny a pokračující zapojení Bosny a Hercegoviny do rámce NATO Partnerství pro mír; vybízí orgány země, aby pokračovaly v uplatňování priorit a plnění povinností vyplývajících z této spolupráce s cílem rozšířit institucionální kapacitu, posílit bezpečnostní spolupráci a upevnit euroatlantickou integraci a posílit obrannou připravenost země;
19. znovu vyjadřuje svou podporu Úřadu vysokého představitele a vojenské operaci Evropské unie v Bosně a Hercegovině (EUFOR Althea) a vyjadřuje politování nad tím, že Bosna a Hercegovina je i nadále na těchto institucích závislá, uznává však jejich zásadní úlohu při ochraně míru a stability v zemi a celém regionu a podporuje jejich mandáty, dokud nebudou zavedeny struktury odpovědnosti na vnitrostátní úrovni; vyjadřuje politování nad tím, že více než 30 let po Daytonské mírové dohodě je i nadále nezbytné obnovit mandát operace EUFOR Althea, a vybízí Bosnu a Hercegovinu, aby splnila opožděný závazek „programu 5 + 2“ s cílem připravit půdu pro ukončení mezinárodního dohledu; vyzývá všechny způsobilé členské státy, aby posílily svou účast v mírových misích EU, jako je operace EUFOR Althea v Bosně a Hercegovině; poukazuje na to, že je důležité zachovat odpovídající úroveň sil a informovanost o situaci, včetně monitorování měnícího se politického a bezpečnostního prostředí; zdůrazňuje, že tato mise je i nadále klíčovým stabilizačním faktorem v zemi;
20. vyjadřuje politování nad rezignací vysokého představitele Christiana Schmidta a zdůrazňuje, že jakákoli budoucí transformace týkající se úřadu vysokého představitele by měla být založena na plném respektování ústavního pořádku, svrchovanosti a územní celistvosti Bosny a Hercegoviny a zároveň by měla podporovat větší odpovědnost na místní úrovni a institucionální odpovědnost za pokrok v evropském směřování země; zdůrazňuje, že s ohledem na značný finanční příspěvek EU by měl být každý budoucí vysoký představitel jmenován z členského státu EU a měl by fungovat na základě jasného plánu postupného uzavření Úřadu vysokého představitele a přenesení odpovědnosti na zvláštního zástupce EU; zdůrazňuje, že žádná taková rezignace nesmí být spojena se zrušením právních předpisů přijatých v reakci na separatistické akce nebo protiústavní opatření, která prosazuje Milorad Dodik, ani nesmí být tímto zrušením podmíněna;
21. je i nadále znepokojen škodlivými dezinformacemi a zahraničním vměšováním aktérů ze třetích zemí v Bosně a Hercegovině, jejichž cílem je zasévat neshody, násilí, napětí mezi etniky a destabilizovat Bosnu a Hercegovinu a její cestu k přistoupení; je obzvláště znepokojen pokračujícími dezinformačními operacemi pocházejícími z Ruska a Srbska a zaměřenými na západní Balkán obecně, které prosazují rovněž domácí aktéři, ale v menší míře pocházejí i z Turecka, Íránu a dalších zemí Perského zálivu; rovněž vyjadřuje

znepokojení nad rostoucím hospodářským a politickým vlivem Číny v regionu, zejména prostřednictvím strategické infrastruktury a úvěrů; vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby podnikla rozhodné kroky k boji proti těmto hrozbám a k posílení odolnosti společnosti, mimo jiné tím, že bude usilovat o sladění s aktem o digitálních službách⁵, a aby v souladu s cíli Evropského štítu pro demokracii vypracovala strategie, kapacity a koordinační mechanismy, které by zajistily reakci na rizika související s volbami a další rizika v digitálním informačním prostoru; vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby dále rozvíjela a prováděla komplexní a inkluzivní iniciativy v oblasti mediální gramotnosti v celém vzdělávacím systému;

22. poukazuje na význam strategické komunikace o přínosech členství v EU; vyzývá Evropskou službu pro vnější činnost a delegaci EU v Bosně a Hercegovině, aby v tomto ohledu zintenzivnily úsilí a posílily opatření pomoci financovaná EU na podporu demokratické odolnosti a integrity informací; zdůrazňuje klíčovou úlohu organizací občanské společnosti při podpoře osobního veřejného diskurzu o integraci do EU, boji proti dezinformacím a usnadňování informované veřejné diskuse a vyzývá Komisi a členské státy EU, aby je zapojily do úsilí o strategickou komunikaci;
23. připomíná, že bezpečnost a stabilita na celém západním Balkáně stále ještě není samozřejmostí a že existuje riziko, že by se zhoršování evropské bezpečnostní situace, k němuž v současnosti dochází, mohlo promítnout i v tomto regionu; zdůrazňuje, že je třeba aktivně čelit propagandě nepřátelsky smýšlejících aktérů v regionu, jejímž cílem je podkopávat zájmy a hodnoty EU;
24. vítá zapojení Bosny a Hercegoviny do činnosti Parlamentního výboru pro stabilizaci a přidružení Bosny a Hercegoviny, čímž splnila jednu ze 14 klíčových priorit stanovených Komisí;
25. vyzývá Evropskou komisi a Radu ministrů Bosny a Hercegoviny, aby dodržovaly veškerá ustanovení rozhodnutí Rady (EU) 2015/1900 ze dne 5. října 2015⁶, zejména ustanovení týkající se složení a

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách) (Úř. věst. L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

⁶ Rozhodnutí Rady (EU) 2015/1900 ze dne 5. října 2015 o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v Radě stabilizace a přidružení zřízené Dohodou o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Bosnou a Hercegovinou na straně druhé v souvislosti s rozhodnutím Rady stabilizace a přidružení, kterým se přijímá její jednacím řád (Úř. věst. L 277, 22.10.2015, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1900/oj>).

zastoupení členů Výboru pro stabilizaci a přidružení, a aby zajistily jeho neomezené a účinné uplatňování v praxi;

Demokracie a právní stát

26. vyjadřuje politování nad skutečností, že političtí aktéři Bosny a Hercegoviny dosud nepřijali nezbytné ústavní a volební reformy, které by zajistily, aby všichni občané mohli uplatňovat svá politická práva na rovnoprávném základě; znovu tuto zemi vyzývá, aby dosáhla souladu s Evropskou úmluvou o lidských právech a provedla s cílem odstranit veškerou nerovnost a diskriminaci příslušná rozhodnutí Ústavního soudu Bosny a Hercegoviny a Evropského soudu pro lidská práva; vyzývá všechny politické strany a zástupce institucí, aby pracovali na zavedení potřebných změn prostřednictvím skutečného dialogu a inkluzivního postupu a komplexních konzultací s občany, občanskou společností, nezávislými odborníky a všemi příslušnými zúčastněnými stranami v zemi, který by umožnil trvalou přeměnu Daytonské mírové dohody v ústavu, plně v souladu s evropskými normami a zásadami, s cílem zajistit funkční, odpovědný, reprezentativní a obyvateli respektovaný systém státní správy; opakuje, že žádná volební reforma nesmí vést k prohloubení nebo upevnění etnického rozdělení;
27. naléhavě vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby neprodleně provedly mezinárodní doporučení k posílení integrity, důvěryhodnosti a transparentnosti volebního procesu, a to i v předvolební fázi, zejména pokud jde o financování stran a kampaní, politické reklamy a vedení kampaní, a pokud jde o ochranné mechanismy proti manipulaci s informacemi a dezinformacím v rámci informací poskytovaných veřejnosti a registraci stran, opatření k zajištění rovnosti žen a mužů a ustanovení týkající se moderních volebních technologií, jako je biometrická identifikace voličů a kontrola hlasování; vyzývá k udržitelnému financování ústřední volební komise;
28. vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby zajistily politicky nezávislé jmenování a účinné prověřování předsedů a místopředsedů volebních komisí, aby zabránily obcházení pravidel pro vedení neustranných volebních komisí, aby pravidelně kontrolovaly rejstříky voličů a anomálie týkající se volební účasti a aby zajistily včasné vyšetřování a účinné postihování volebních podvodů, včetně krádeže identity, padělaných podpisů a nevěrohodných modelů volební účasti, ale i vyvážené zpravodajství ve sdělovacích prostředcích a účinný dohled nad veřejnoprávními vysílacími organizacemi během volebních kampaní;
29. zdůrazňuje, že decentralizace je slučitelná s členstvím v EU, nicméně Bosna a Hercegovina musí sladit svůj ústavní rámec se standardy EU a rozhodnutími Evropského soudu pro lidská práva a Ústavního soudu Bosny a Hercegoviny a zajistit, aby její orgány účinně

fungovaly, aby mohly plně převzít závazky vyplývající z členství v EU a být přínosem pro všechny občany, mimo jiné prostřednictvím větší právní jistoty při rozdělování pravomocí a zajištěním účinné kapacity na úrovni státu pro koordinaci, přijímání, provádění a prosazování *acquis* EU a institucionálních ujednání, která by byla schopna zabránit neustálému blokování a zneužívání mechanismů veta;

30. naléhavě vyzývá všechny orgány, zejména entitu Republika srbská, aby dodržovala a prováděla rozhodnutí Ústavního soudu Bosny a Hercegoviny a dodržovala ústavní pořádek a aby neprodleně přistoupila ke jmenování soudců z entity Republika srbská na neobsazené pozice Ústavního soudu Bosny a Hercegoviny;
31. zdůrazňuje ústřední úlohu právního státu v demokratické transformaci; vyzývá k naléhavé reformě soudnictví s cílem posílit nezávislost, profesionalitu, odpovědnost a účinnost soudnictví, mimo jiné prostřednictvím právního rámce, který posílí integritu, nezávislost, finanční stabilitu a fungování a transparentnost Vysoké rady pro soudnictví a státní zastupitelství, stanoví záruky pro jmenování, prohlášení o střetu zájmů, majetkové přiznání a prohlášení o zájmech a omezení délky funkčního období; zdůrazňuje, že všechna jmenování soudců v Bosně a Hercegovině by měla být založena na zásluhách, způsobilosti a odborných kvalifikacích;
32. se znepokojením bere na vědomí omezený pokrok, jehož bylo dosaženo v boji proti rozsáhlé korupci a rostoucím známkám zmocňování se státu, což je strukturální problém, který je hluboce zakořeněn ve velmi složitém systému správy země založeném na etnickém původu; naléhavě vyzývá politické orgány, aby přijaly okamžitá a konkrétní opatření na úrovni státu i jednotlivých entit a aby posílily spolupráci mezi protikorupčními orgány, policií a státním zastupitelstvím s cílem účinněji bojovat proti korupci a zmocňování se státu, a obnovit tak důvěru veřejnosti a zvrátit odliv mozků; vyzývá k přijetí nezávislých a transparentních následných soudních opatření a k tomu, aby bylo soudnictví chráněno před politickým vměšováním, zastrahováním či selektivním prosazováním práva;
33. vyzývá všechny úrovně správy v Bosně a Hercegovině, aby své právní a institucionální rámce na ochranu oznamovatelů sladily s příslušným *acquis* EU a plně je prosazovaly v praxi; dále vyzývá orgány na všech úrovních, aby zajistily profesionální, na právech založené a nezastrašující zacházení s oznamovateli, mimo jiné prostřednictvím systematické odborné přípravy a zvyšování povědomí veřejných činitelů, kteří oznámení přijímají a zpracovávají, s cílem zabránit praktikám, které podkopávají důvěru v mechanismy oznamování, jako je zpochybňování motivu oznamovatelů; naléhavě vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny na všech úrovních, aby zlepšily a plně prosazovaly pravidla týkající se střetu zájmů;

34. vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby řešila systémové nedostatky v boji proti organizované trestné činnosti zlepšením operativní spolupráce mezi donucovacími orgány na úrovni státu i jednotlivých entit, zlepšením jejich vyšetřovací kapacity, vyšetřováním a zabavováním a konfiskací majetku a bojem proti politickému ovlivňování; vítá donucovací operace podporované Europolem; je znepokojen zranitelností vůči pronikání trestné činnosti do politických a právních systémů;
35. naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby řešila nedostatky ve svých rámcích pro boj proti praní peněz a financování terorismu a zabránila tak svému zařazení na šedou listinu, mimo jiné přijetím vyhlášek nezbytných pro účinné provádění zákona o boji proti praní peněz a financování terorismu a rychlým zřízením registrů skutečného vlastnictví právnických osob, zejména zajištěním okamžitých kroků ze strany entit a Distriktu Brčko, plně v souladu s *acquis* EU a doporučeními MONEYVAL;
36. vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby dosáhla souladu s vízovou politikou EU a v mezidobí uplatňovala další bezpečnostní opatření; dále vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby zlepšila bezpečnost svých hranic a řízení migrace, a to plně v souladu s normami v oblasti lidských práv a mezinárodním právem;
37. vyzývá k silné a účinné veřejné správě a profesionální a odpolitizované veřejné službě, v níž jsou jmenováni založena výhradně na zásluhách, k posílení kapacit koordinátorů reforem na úrovni entit i na místní úrovni, neboť právě zde mají občané své první kontaktní místo, a dále k celostátní koordinaci politik a k digitalizaci veřejné správy s cílem snížit politizaci a omezit neefektivnost;
38. zdůrazňuje, že je třeba vyvinout další úsilí při provádění reforem správy veřejných financí a veřejné správy a při řešení přetrvávajících omezení správní kapacity prostřednictvím trvalých investic EU do vysoce kvalitních rámců pro rozvoj kapacit a sdílení znalostí založených na stávajících modelech osvědčených postupů, které vypracovala EU a mezinárodní partneři; vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny na všech úrovních, zejména výkonnou moc, aby zajistily transparentnost a přístup veřejnosti k informacím ve všech fázích rozhodování, mimo jiné včasným zveřejňováním návrhů aktů a souvisejících dokumentů a srovnávacích tabulek o sbližování s *acquis* EU a prostřednictvím smysluplných veřejných konzultací v souladu s evropskými standardy otevřené vlády a odpovědnosti;
39. zdůrazňuje zásadní úlohu organizací občanské společnosti v procesu rozšíření a při podpoře demokracie a pluralismu a prosazování řádné veřejné správy a sociálního pokroku; zdůrazňuje, že ve všech fázích procesu přistoupení by měla být zajištěna smysluplná, strukturovaná a nepřetržitá účast organizací občanské společnosti, jež mají prokázané výsledky a odvětvové odborné znalosti; vyzývá orgány

Bosny a Hercegoviny na všech úrovních, aby posílily transparentnost, odpovědnost a integritu veřejného financování organizací občanské společnosti, mimo jiné prostřednictvím povinných veřejných výzev, jasných a měřitelných kritérií pro udělování grantů, aktivního zveřejňování údajů o příjemcích a přidělených finančních prostředcích, zřízení veřejných registrů grantů a záruk proti střetu zájmů, politickému vlivu a zneužívání finančních prostředků ke stranickým účelům nebo účelům souvisejícím s kampaněmi; vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny a Komisi, aby zajistily větší, transparentní a udržitelné financování občanské společnosti, včetně iniciativ zaměřených na překonání společenských rozporů, podporu usmíření a posílení mezietnického dialogu;

Základní svobody a lidská práva

40. zdůrazňuje, že základem demokracie jsou svobodné a pluralitní sdělovací prostředky; je znepokojen tím, že přetrvává nedostatek finančních prostředků pro veřejnoprávní vysílání Bosny a Hercegoviny, vyzývá příslušné orgány, aby vymáhaly konečné soudní rozsudky vydané v Banja Luce týkající se dluhu vůči BHRT ze strany veřejnoprávního vysílání RTRS, a znovu vyzývá Parlamentní shromáždění Bosny a Hercegoviny, aby přijalo udržitelný dlouhodobý právní rámec pro financování všech tří veřejnoprávních vysílání v zemi a současně vždy zajistilo transparentnost vlastnictví sdělovacích prostředků; připomíná, že veřejnoprávní vysílání hrálo v Bosně a Hercegovině klíčovou úlohu jako nástroj ke sjednocení země po válce; žádá, aby byly poskytovány a vysílány programy v úředních jazycích Bosny a Hercegoviny;
41. vyjadřuje politování nad zhoršující se situací v oblasti svobody sdělovacích prostředků v zemi; vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby veřejné sdělovací prostředky chránila před politickým vlivem, sladila zákony na úrovni entit se státními zákony a zavedla pravidla pro transparentnost vlastnictví sdělovacích prostředků a veřejnou reklamu; naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby urychlila přijetí zákona o elektronických komunikacích, v souladu s nařízením o digitálních službách a evropským aktem o svobodě médií⁷; odsuzuje pokračování šíření ruských dezinformací v entitě Republika srbská;
42. důrazně odsuzuje útoky, výhrůžky, zastrašování, politický tlak a opětovné zavedení a využívání trestních ustanovení o pomluvě a strategických žalob proti účasti veřejnosti proti novinářům, pracovníkům sdělovacích prostředků a dalším obráncům lidských práv a aktivistům, zejména ze strany vysoce postavených politických a jiných vlivných osobností; naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu,

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1083 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví společný rámec pro mediální služby na vnitřním trhu a mění směrnice 2010/13/EU (evropský akt o svobodě médií) (Úř. věst. L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj>).

aby uplatňovala politiku nulové tolerance a zajistila, aby závažnost těchto případů nebyla zlehčována; vyzývá orgány, aby pro účely účinné ochrany před strategickými žalobami proti účasti veřejnosti přijaly právní rámec; vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby zaručila svobodu a bezpečnost novinářů a aby se zabývala snahami o omezení svobody výkonu jejich činnosti; odsuzuje rovněž útoky na poslance Evropského parlamentu, komisaře EU, úředníky EU a úřad vysokého představitele;

43. vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby harmonizovala právní a politický rámec v oblasti svobody projevu a nenávistných verbálních projevů na všech úrovních správy, a to plně v souladu s evropskými a mezinárodními normami v oblasti lidských práv, s cílem zajistit vhodnou rovnováhu mezi ochranou svobody projevu a prevencí a stíháním nenávistných verbálních projevů, mimo jiné řešením stávajících nedostatků v právním rámci Federace Bosny a Hercegoviny; vyzývá k boji proti nenávistným verbálním projevům ve veřejných sdělovacích prostředcích;
44. vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby v celé zemi plně chránila svobodu shromažďování a sdružování; vyzývá orgány entity Republika srbská, aby respektovaly rozhodnutí Ústavního soudu, kterým se zrušuje zákon ruského typu o „zahraničních agentech“, a aby se zdržely opětovného zavádění podobných opatření nebo útoků na základní práva a svobody; zdůrazňuje, že je třeba v celé Bosně a Hercegovině posílit soudní vymáhání práva a dekriminalizaci pomluvy;
45. vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby posílily právní a institucionální ochranu obránců lidských práv a zajistily pro jejich práci bezpečné a příznivé prostředí;
46. odsuzuje útoky, diskriminaci a nenávistné projevy namířené proti menšinám a vyzývá k rychlému přijetí účinných právních kroků; vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby plně dodržovala svou ústavu, respektovala zásady rovnosti, nediskriminace a multietnického charakteru státu a přijala celostátní strategii k zajištění spravedlivého a přiměřeného zastoupení všech občanů, včetně menšin, ve veřejné správě a ve veřejných institucích a jejich plné účasti na veřejném a politickém životě v souladu s demokratickými normami a závazky Bosny a Hercegoviny v oblasti evropské integrace;
47. vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby zrušila změny svého trestního zákoníku z března a června 2025, pokud jde o odstranění genderové identity jako chráněného znaku transgender osob a vyloučení párů stejného pohlaví z ochrany před domácím násilím;
48. vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby přijaly nezbytná opatření k získání statusu pozorovatele v činnosti Agentury Evropské unie pro základní práva s cílem posílit soulad s *acquis* EU v oblasti základních

práv, zlepšit tvorbu politik založenou na důkazech a shromažďování údajů a posílit spolupráci v oblasti základních práv;

49. vyzývá k posílení nezávislosti, účinnosti a viditelnosti úřadu veřejného ochránce lidských práv Bosny a Hercegoviny, mimo jiné prostřednictvím aktivnějšího přístupu k závažnému a systémovému porušování lidských práv a přijímání účinnějších opatření v návaznosti na jeho doporučení;
50. vyzývá k většímu úsilí, pokud jde o rovnost žen a mužů a zvýšení účasti žen na veřejném a politickém životě; naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby posílila institucionální reakce na genderově podmíněné násilí; vítá legislativní pokrok dosažený v entitě Federace; vyjadřuje znepokojení nad nedůslednou a roztříštěnou reakcí orgánů Bosny a Hercegoviny na případy genderově podmíněného násilí; naléhavě vyzývá orgány, aby se genderově podmíněným násilím zabývaly jako strukturálním problémem; zdůrazňuje, že je důležité zajistit volný a neomezený přístup ke službám sexuálního a reprodukčního zdraví v celé zemi;
51. připomíná, že ačkoli Bosna a Hercegovina ratifikovala v listopadu 2013 Istanbulskou úmluvu Rady Evropy, je právní závazek předcházet násilí páchanému na ženách a domácímu násilí a bojovat proti němu plněn nekonzistentně; vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby posílila stávající úsilí zaměřené na zlepšení ochrany obětí, lepší odbornou přípravu policie, koordinaci institucionálních reakcí a řešení nedostatků při stíhání pachatelů genderově podmíněného a domácího násilí, zejména ve venkovských oblastech;
52. podporuje dlouhodobá řešení, pokud jde o rozvoj inkluzivního, spravedlivého a odpolitizovaného kvalitního vzdělávání, podporu porozumění a usmíření a zajištění práva na vzdělání v mateřském jazyce; naléhavě vyzývá k rozvoji nediskriminačního fakticky podloženého vzdělávání v oblasti historie založeného na historických faktech a na respektování demokratických hodnot s cílem posílit vzájemné porozumění a bojovat proti diskriminaci; vyzývá EU, aby tento proces aktivně podporovala; znovu vyzývá k ukončení praxe „dvou škol pod jednou střechou“; zdůrazňuje, že je důležité chránit v Bosně a Hercegovině kulturní a jazykové projevy všech lidí; konstatuje, že přijímání programů a učebních osnov by mělo respektovat kulturní a jazykovou rozmanitost země;
53. připomíná, že Bosna a Hercegovina by měla převzít plnou odpovědnost za řízení migrace, účinně provádět zákon o ochraně hranic, zlepšit koordinaci a sdílení odpovědnosti mezi všemi úrovněmi správy, zajistit odpovídající počty příslušníků pohraniční policie, zajistit dostupná, účinná a spravedlivá azylová řízení a současně zajistit plné dodržování lidských práv a norem mezinárodní ochrany; bere na vědomí, že byl zahájen provoz systému vstupu/výstupu (EES) EU, jenž posiluje monitorování vnějších hranic;

vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby zajistily plnou připravenost a soulad s technickými požadavky a požadavky na ochranu údajů, které ze systému EES vyplývají; vyzývá Komisi, aby našla řešení výzev, které nová pravidla systému EES přinášejí pro řidiče nákladních vozidel z Bosny a Hercegoviny a dalších zemí západního Balkánu;

Dobré sousedské vztahy a usmíření

54. vítá aktivní roli Bosny a Hercegoviny v regionální spolupráci; zdůrazňuje, že dobré sousedské vztahy jsou klíčovým prvkem jak celkového procesu rozšíření EU, tak cesty jednotlivých přístupujících zemí do EU;
55. zdůrazňuje význam usmíření v Bosně a Hercegovině a naléhavě vyzývá orgány, aby zajistily přístup k pravdě, spravedlnosti a nápravě, včetně právní ochrany a odškodnění civilních obětí válečných zločinů, a na celostátní úrovni přijaly zákon zajišťující ochranu a uznání obětí mučení; vítá místní iniciativy zaměřené na budování míru a připomínání minulosti; vyzývá k dalšímu úsilí o nalezení pohřešovaných osob, a to i prostřednictvím regionální spolupráce; vyzývá orgány na všech úrovních, aby aktivně podporovaly snahy o připomínání obětí, zejména v místních komunitách, a aby těmto snahám nebránily, neboť se jedná o zásadní prvek usmíření a připomínání minulosti;
56. uznává, že usmíření musí být založeno na uznání a výuce historických faktů, na uctění a připomínání památky obětí, nalezení všech pohřešovaných osob, postavení všech pachatelů před soud a na šíření atmosféry usmiřování, důvěry a respektu 30 let po Daytonské mírové dohodě; zdůrazňuje, že političtí činitelé a vlivní aktéři mají zvláštní odpovědnost a měli by tedy přispívat k vytváření prostředí příznivého pro usmíření; připomíná, že v zájmu překonání minulosti a dosažení usmíření je důležité, aby všechny dotčené národy i všichni dotčení jednotlivci přijali odpovědnost za zločiny spáchané během balkánských válek;
57. znovu vyzývá k zavedení dalších opatření a konkrétních programů k zajištění udržitelného návratu uprchlíků a vnitřně vysídlených osob, jejich přístupu ke zdravotní péči, zaměstnání, sociální ochraně a vzdělávání a plného uplatňování všech jejich práv na odškodnění za majetek, který jim nemůže být vrácen;
58. odmítá veškeré narativy, které zneužívají etnické napětí, podporují historický revizionismus, popírání genocidy a glorifikaci válečných zločinců i jakoukoli veřejnou glorifikaci fašismu, národního socialismu a komunismu, včetně vykřikování ustašovského pozdravu „Za dom spremni“ na koncertě Marka Perkoviće Thompsona v Širokém Brijegu, použití četnických symbolů na shromáždění hnutí Ravna Gora ve Višegradu a výroků Dragana Miokoviće, odvolaného

předsedy Sněmovny reprezentantů entity Federace, v nichž omlouval zločiny spáchané jugoslávským komunistickým režimem po druhé světové válce, a rovněž odmítá zpochybňování prokázaných skutečností a nezávislosti a nestrannosti vnitrostátních i mezinárodních soudů nebo označování demokratických institucí a ústavních kontrol za nelegitimní, zejména pokud tak činí političtí aktéři; připomíná, že tyto narativy přímo poškozují usmiřování, demokratickou stabilitu a důvěru veřejnosti; vyzývá všechny politické aktéry v Bosně a Hercegovině, aby se neuchylovali k rozdělující a štvavé rétorice, a orgány vyzývá, aby v rámci celospolečenského přístupu k budování demokratické odolnosti posílily strategickou komunikaci, podporovaly nezávislé ověřování faktů a investovaly do mediální gramotnosti a občanské výchovy, a to i na místní úrovni; naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby sladila ustanovení státního trestního zákoníku týkající se popírání genocidy a glorifikace válečných zločinců s *acquis* EU;

59. vyjadřuje vážné znepokojení nad politickými koncepcemi a narativy propagovanými v tomto regionu, které zastávají myšlenku přeshraničního sjednocení nebo koordinace na základě etnické identity, včetně koncepce budování tzv. „srbského světa“, což jsou koncepce, které oslabují svrchovanost a územní celistvost sousedních zemí a mohly by vést k destabilizaci regionu; zdůrazňuje, že tyto narativy jsou neslučitelné se zásadami dobrých sousedských vztahů a s procesem přistoupení k EU; vyzývá Srbsko a všechny další země tohoto regionu, aby se zavázaly k podpoře stability a územní celistvosti Bosny a Hercegoviny, přistupovaly k této otázce konstruktivně a aktivně podporovaly proces přistoupení Bosny a Hercegoviny k EU;
60. naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby účinně uplatňovala revidovanou národní strategii pro vypořádání se s válečnými zločiny a dále posilovala regionální justiční spolupráci, včetně vydávání podezřelých osob;
61. připomíná význam plného zpřístupnění archivů bývalé jugoslávské tajné služby (UDBA) a kontrarozvědky Jugoslávské lidové armády (KOS), včetně archivů v Sarajevu, Banja Luce a zejména v Bělehradě; vyzývá orgány, aby formálně požádaly o plný přístup k příslušnému archivnímu materiálu, případně o jeho předání, a srbské orgány vyzývá, aby tento přístup neprodleně poskytly; zdůrazňuje, že jakékoli odmítnutí nebo zpoždění má nepříznivý dopad na odpovědnost, zajištění spravedlnosti pro oběti a regionální usmíření;
62. zdůrazňuje význam preventivní diplomacie v Bosně a Hercegovině; vyzývá Evropskou službu pro vnější činnost, aby posílila rozvoj dovedností svých zaměstnanců tak, aby byli schopni lépe porozumět místnímu historickému, kulturnímu a náboženskému kontextu, jak zdůraznila zpráva o úloze preventivní diplomacie přijaté Evropským parlamentem v lednu 2024;

Sociální a hospodářské reformy

63. vítá program reforem Bosny a Hercegoviny a naléhavě vyzývá k jeho urychlenému provedení; vyzývá k rychlému zveřejnění tohoto programu v úředních jazycích Bosny a Hercegoviny a k jeho prezentaci veřejnosti přístupným a transparentním způsobem; připomíná, že Bosna a Hercegovina může stále využívat přidělené prostředky ve výši 976,6 milionu EUR; zdůrazňuje, že politická vůle k provádění reforem má zásadní význam pro zajištění finančních prostředků a předejití jejich přerozdělování; zdůrazňuje, že nedodržení lhůt a nedostatečný pokrok mohou vést k tomu, že Bosna a Hercegovina bude zaostávat za ostatními zeměmi procesu rozšíření, pokud jde o hospodářskou konvergenci a integraci do EU, a připraví tak občany o značné socioekonomické výhody; vyjadřuje politování nad tím, že 10 % finančních prostředků, což je více než 100 milionů EUR, bylo trvale ztraceno v důsledku toho, že politické orgány předložily program reforem na začátku se zpožděním; vyzývá k rychlé ratifikaci dohody o financování a půjčce;
64. zdůrazňuje, že uvolnění a vyplacení těchto finančních prostředků musí být vždy a i nadále přísně podmíněno splněním jasných, měřitelných a ověřitelných milníků v oblasti právního státu, demokratického fungování institucí, základních svobod a socioekonomických reforem; vyzývá k účinnému zapojení Parlamentního shromáždění Bosny a Hercegoviny, místních a regionálních orgánů, sociálních partnerů a občanské společnosti do monitorování realizace programu reforem a do dohledu nad využíváním finančních prostředků EU v souladu se zásadou inkluzivního partnerství;
65. naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby vytvořila institucionální rámec pro správu finančních prostředků EU, mimo jiné jmenováním národního koordinátora nástroje pro reformy a růst, zřízením podpůrných struktur pro provádění programu reforem, zavedením jednotného kontaktního místa pro jednotlivé reformy zajišťujícího harmonizované a koordinované provádění na různých úrovních správy a jmenováním ředitele ředitelství pro evropskou integraci do funkce národního koordinátora NPP III v souladu s předchozími postupy; vyzývá k lepšímu čerpání prostředků z NPP III v Bosně a Hercegovině, a to i na místní a regionální úrovni;
66. domnívá se, že finanční prostředky EU by měly lépe podporovat demokratické reformy v této zemi a proto vyzývá k takovému přeprogramování příslušného unijního financování, aby více finančních prostředků směřovalo na podporu technické pomoci při čerpání prostředků z fondů, při reformách soudnictví a provádění protikorupčních opatření; vyzývá EU a země západního Balkánu, aby vytvořily rámec pro plodnou spolupráci mezi Úřadem evropského veřejného žalobce (EPPO) a jeho západobalkánskými protějšky, díky němuž by úřad EPPO mohl účinně vykonávat své pravomoci;

67. připomíná, že unijní financování projektů v Republice srbské by mělo zůstat zmrazeno, dokud nebude zvrácen trend úpadku demokracie v entitě Republika srbská;
68. vítá návrh Komise zahájit jednání se západním Balkánem o připojení se k režimu EU „roaming za domácích podmínek“, což by obyvatelům západního Balkánu přineslo jednu z nejhmotatelnějších a bezprostředně pocítovaných výhod získaných během procesu přistoupení jejich země k EU;
69. bere na vědomí, že ekonomika Bosny a Hercegoviny je odolná, ovšem její tempo se zpomaluje; vyzývá k uplatňování udržitelného fiskálního přístupu, na jehož základě by bylo možné řešit omezení bránící růstu, zlepšovat konkurenceschopnost a podnikatelské a investiční prostředí, zajistit včasné přijetí státních rozpočtů, provádět opatření k odstranění nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a řešit problém odlivu mozků, rychle se prohlubující demografické krize, nezaměstnanosti a strategií na trhu práce, podporovat inovace, malé a střední podniky a ekologickou a digitální transformaci a zajistit větší transparentnost, odpovědnost a odpolitizované rozhodování;
70. vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby přijaly konkrétní opatření k řešení odlivu mozků, zejména mezi mladými lidmi, a to investováním do kvalitního vzdělávání, důstojných pracovních míst, sociální ochrany a inkluzivních politik a plným uplatňováním záruky pro mladé lidi; zdůrazňuje, že mají-li se přínosy rozšíření týkat všech skupin obyvatelstva, pak je klíčové zajistit skutečný sociální dialog;
71. vyzývá Bosnu a Hercegovinu, zejména parlament entity Federace a parlament entity Republika srbská, aby neprodleně dokončily zbývající legislativní a institucionální kroky nezbytné pro přistoupení k jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA), a umožnily tak občanům a podnikům Bosny a Hercegoviny těžit ze značného ušetření na transakčních nákladech;
72. vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby reformovala zadávání veřejných zakázek v souladu s pravidly EU, posílila dohled, kapacitu a koordinaci na úrovních celého státu a jednotlivých entit a zajistila transparentní a konkurenceschopné postupy odolné vůči korupci, mimo jiné pomocí přísnějších sankcí, skutečně nezávislého orgánu pro přezkum zadávání veřejných zakázek, plně funkčního systému elektronického zadávání veřejných zakázek a přísnějších omezení přímých dohod a dalších nesoutěžních řízení;

Energie, životní prostředí a konektivita

73. vybízí Bosnu a Hercegovinu, aby modernizovala svá pravidla pro trh s elektřinou a plynem v souladu s třetím energetickým balíčkem EU, zajistila transparentnost a v zájmu zvýšení účinnosti a bezpečnosti propojila vnitrostátní energetické systémy s regionálními sítěmi a

sítěmi EU; naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu a její entity, aby využily své nízké závislosti na plynu k přechodu na dekarbonizovaný energetický systém a zabránily uvízlým aktivům, která by vznikla v důsledku značných investic do velké nové plynárenské infrastruktury, a aby místo toho usilovaly o diverzifikaci dodávek plynu propojením s členskými státy, a snížily tak závislost na ruských fosilních palivech;

74. vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby přijala právní předpisy týkající se klimatu a strategie na ochranu životního prostředí, sladila své předpisy s environmentálními právními předpisy EU, zajistila strategické a transparentní plánování investic, včetně smysluplné účasti veřejnosti, zlepšila ochranu biologické rozmanitosti a urychlila spravedlivou ekologickou transformaci; vyjadřuje znepokojení nad situací týkající se toulavých zvířat;
75. vyzývá všechny těžební subjekty působící v Bosně a Hercegovině, aby plně dodržovaly vnitrostátní právní předpisy a zařadily ochranu životního prostředí a veřejného zdraví mezi své priority;
76. naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby zavedla integrované vodohospodářství a nakládání s odpadními vodami, účinnou prevenci povodní a celostátní strategii boje proti znečištění ovzduší, mimo jiné tím, že dostojí svým závazkům uzavřít uhelné elektrárny Tuzla 4 a Kakanj 5 a splní svůj národní plán snižování emisí podle Smlouvy o Energetickém společenství;
77. vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby zlepšila dopravní síť a přeshraniční spolupráci a pokročila v klíčových regionálních infrastrukturních projektech a plně při tom využila dostupné nástroje financování z EU; zdůrazňuje strategický význam aktivního zapojení Bosny a Hercegoviny do velkých regionálních propojovacích projektů v oblasti dopravy, energetiky a digitálních sítí na západním Balkáně; zdůrazňuje, že tyto projekty podporují vytváření odolných dodavatelských řetězců, snižují strategické závislosti a rozhodujícím způsobem přispívají k hospodářské konvergenci, regionální integraci a odolnosti země, jakož i k její postupné integraci do jednotného trhu Unie; vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby podporovala také projekty zaměřené na vojenskou mobilitu;

°

° °

78. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení místopředsedkyni Komise, vysoké představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, Předsednictvu Bosny a Hercegoviny, Radě ministrů Bosny a Hercegoviny, Parlamentnímu shromáždění Bosny a Hercegoviny, vládám a parlamentům entity Federace Bosny a Hercegoviny, entity Republika srbská a Distriktu Brčko a Úřadu vysokého představitele.

